

แนวทางการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (OPEN GOVERNMENT DATA)

โดย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

ข้อมูลเปิดภาครัฐ (OPEN GOVERNMENT DATA) คือ ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐเปิดเผยให้ประชาชนสามารถเข้าถึง ใช้ประโยชน์ และนำไปพัฒนาต่อยอดได้อย่างเสรี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย และอยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านและประมวลผลได้ (MACHINE-READABLE)

ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐต่อภาครัฐ

- ส่งเสริมธรรมาภิบาลและความโปร่งใส
- ลดปัญหาการทุจริต
- สนับสนุนการวางแผนนโยบาย
- เชื่อมโยงการใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน
- ยกระดับการให้บริการประชาชน

ภาคเอกชน

- สร้างนวัตกรรมและบริการใหม่
- เพิ่มมูลค่าทางธุรกิจ
- ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

ภาคประชาชน

- เข้าถึงข้อมูลของรัฐได้สะดวก
- มีส่วนร่วมในการพัฒนาภาครัฐ
- นำข้อมูลไปต่อยอดสร้างนวัตกรรม

คุณลักษณะของข้อมูลเปิด 10 ประการ

1. สมบูรณ์ครบถ้วนพร้อมใช้ ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล
2. เป็นข้อมูลต้นฉบับ
3. เป็นปัจจุบัน
4. เข้าถึงง่าย สามารถใช้งานได้หลายช่องทาง
5. อ่านได้ด้วยเครื่องหรือคอมพิวเตอร์ ประมวลผลได้
6. ไม่เลือกปฏิบัติ ผู้ใช้สามารถใช้ข้อมูลได้อย่างอิสระ
7. ไม่จำกัดสิทธิ์
8. ปลอดภัย ผู้ใช้ไม่ต้องขออนุญาตจากใคร
9. คงอยู่ถาวร
10. ไม่มีค่าใช้จ่าย

ประเภทของข้อมูล

1. **BIG DATA** : ข้อมูลขนาดใหญ่ ข้อมูลที่มีปริมาณมาก มีความหลากหลาย และเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถจัดการหรือวิเคราะห์ได้ด้วยวิธีการแบบเดิม จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเฉพาะในการประมวลผล
2. **OPEN DATA** : ข้อมูลที่เปิดเผยให้ทุกคนสามารถเข้าถึง ใช้งาน นำไปเผยแพร่ หรือพัฒนาต่อยอดได้อย่างเสรี ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โดยอยู่ในรูปแบบที่เครื่องสามารถอ่านได้ (MACHINE-READABLE)
3. **GOVERNMENT DATA** : ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บ สร้าง หรือครอบครองจากการปฏิบัติราชการ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลเปิดหรือข้อมูลที่จำกัดการเข้าถึงก็ได้
4. **OPEN GOVERNMENT DATA** : ข้อมูลเปิดภาครัฐ ข้อมูลภาครัฐที่หน่วยงานเปิดเผยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยเสรี ตามหลักการข้อมูลเปิด
5. **HIGH VALUE DATASETS** : ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง ชุดข้อมูลเปิดภาครัฐที่มีความสำคัญและมีศักยภาพสูงในการสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม การพัฒนานวัตกรรม และการเพิ่มความโปร่งใส จึงได้รับการกำหนดให้เผยแพร่เป็นลำดับความสำคัญ

ตัวอย่าง....ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (HIGH VALUE DATASETS)

1. การเดินทางของประชาชนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19
(สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม)
2. รายงาน COVID-19 ประจำวัน
(กรมควบคุมโรค)
3. ข้อมูลโรงงานประเภท 101 105 106
(กรมโรงงานอุตสาหกรรม)
4. รายงานภาวะการณ์ลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน)
5. มูลค่าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-COMMERCE) สำนักงานสถิติแห่งชาติ
6. สถิติสำคัญตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

การเตรียมความพร้อมก่อนเปิดเผยข้อมูล มี 5 ด้านสำคัญ ดังนี้

1. การบริหารจัดการข้อมูล
 - กำหนดเจ้าของข้อมูล
 - จัดทำมาตรฐานข้อมูล
 - ดูแลคุณภาพข้อมูล
2. พัฒนาความรู้ผู้ใช้ข้อมูล
 - พัฒนาทักษะบุคลากร
 - ส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง
3. ส่งเสริมการใช้ข้อมูล
 - สนับสนุนการใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร
4. งบประมาณ
 - จัดสรรงบประมาณ บุคลากร และระบบสารสนเทศให้เพียงพอ
5. กำหนดกลยุทธ์
 - จัดทำแผนและนโยบายด้านข้อมูลเปิดให้สอดคล้องกับองค์กร

ประโยชน์ของศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

1. หน่วยงานไม่ต้องพัฒนาระบบใหม่ลดค่าใช้จ่าย
2. ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งเดียว
3. ส่งเสริมการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
4. เพิ่มความโปร่งใสและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม

สามารถศึกษาขั้นตอนการสมัครสมาชิก และคู่มือการใช้งานระบบศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ สแกน QR CODE

10 ขั้นตอน

การเปิดเผยข้อมูล
เปิดภาครัฐ

1

สำรวจชุดข้อมูลที่มีอยู่

2

คัดเลือกข้อมูล
ที่ควรเปิดเผย

จัดลำดับ
ความ
สำคัญ

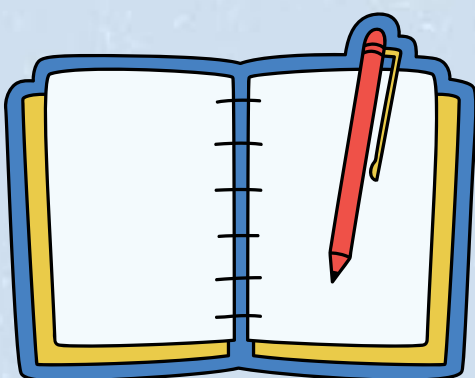
3

รวบรวมและ
จัดทำชุดข้อมูล

4

จำแนก
ประเภทข้อมูล
ตามกฎหมาย

5

เตรียมข้อมูล
ก่อนเผยแพร่

- จัดรูปแบบข้อมูล
- จัดทำ Metadata
- กำหนดรอบการปรับปรุง

6

ขออนุมัติจาก
ผู้บริหาร

7

เผยแพร่ผ่าน
ศูนย์กลาง
ข้อมูลเปิด
ภาครัฐ

8

ติดตามและ
ประเมินผล

9

ปรับปรุง
ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

10

สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ เรื่อง แนวทางการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (OPEN GOVERNMENT DATA) คือ

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลเปิดภาครัฐ ความหมาย ประเภท คุณลักษณะ และประโยชน์ของข้อมูลเปิดภาครัฐ รวมถึงความสำคัญต่อภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนได้อย่างถูกต้อง

จัดทำโดย นางนริศชา ภู่กลีบ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มพัฒนาระบบงานและอัตรากำลัง กองการเจ้าหน้าที่
กรกฎาคม 2569
